

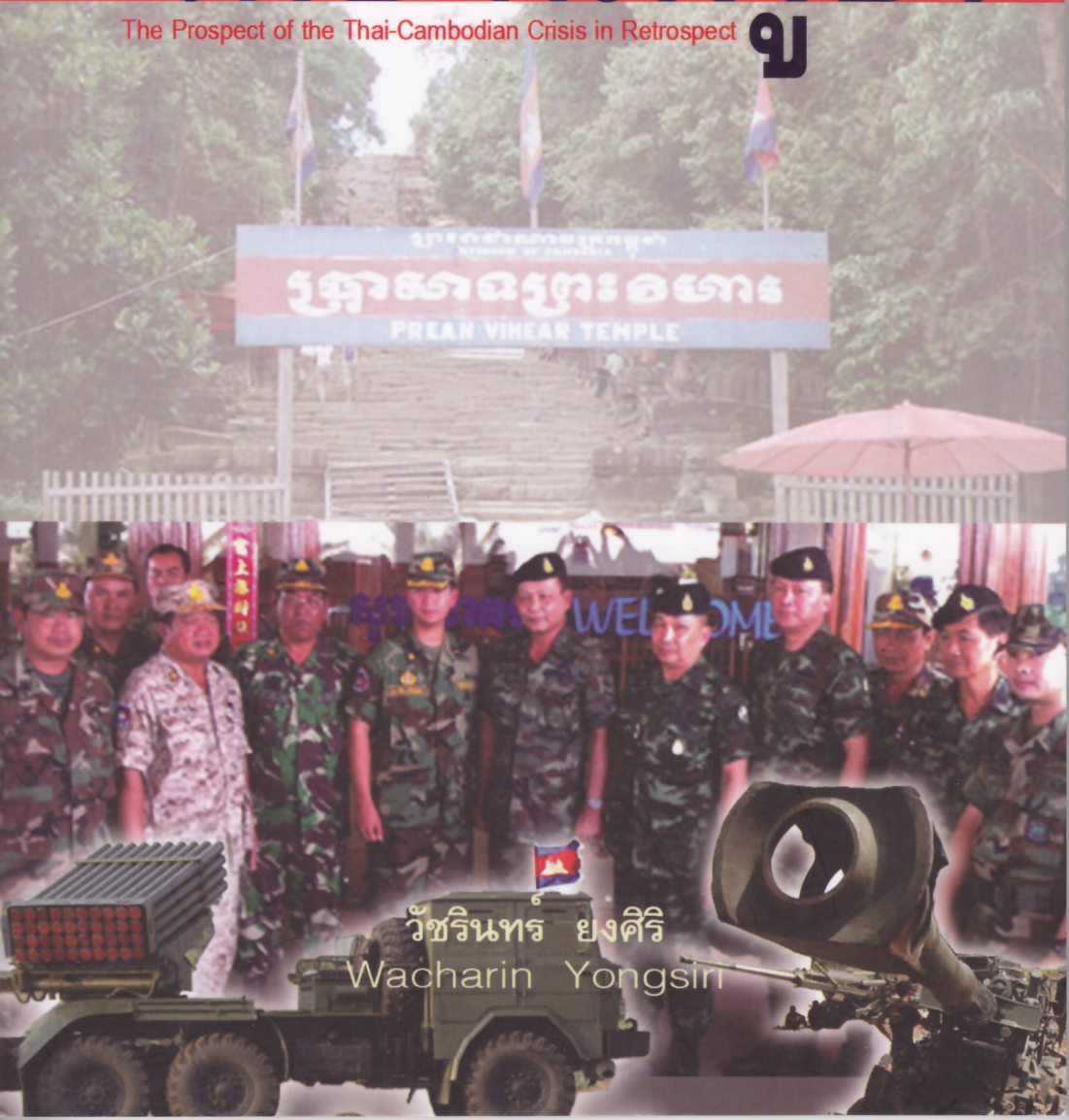

สถาบันเอเชียศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มองหน้า แลหลัง
วิกฤตความสัมพันธ์

ไทย-กัมพูชา

The Prospect of the Thai-Cambodian Crisis in Retrospect

วัชรินทร์ ยงศิริ
Wacharin Yongsiri

คำนำผู้อ่านวยการสถาบันเอเชียศึกษา

ไทยและกัมพูชามีความสัมพันธ์กันมายาวนานนับย้อนไปได้ถึงยุคของการแรกสถาปนาอาณาจักรโบราณไม่ว่าจะเป็นสุโขทัย หรืออยุธยา กระนั้น การศึกษามิติความสัมพันธ์ไทย-กัมพูชายังคงถูกขับเคลื่อนภายใต้การรับรู้และความเข้าใจต่อปัญหาหรือวิกฤตการณ์ในลักษณะ “เฉพาะกิจ” กล่าวคือ ตีกรอบความสนใจเฉพาะเมื่อเกิดเหตุการณ์หรือกรณีความขัดแย้ง เช่น กรณีการที่กัมพูชานำปราสาทพระวิหารขึ้นเป็นมรดกโลก หรือกรณีการเกิดเหตุปะทะกันตามแนวชายแดน โดยมองข้ามข้อเท็จจริงว่าเหตุ “เฉพาะกิจ” ที่เกิดขึ้นนั้นมีปัจจัยที่ฝังรากลึกมาช้านาน มิติมุมมองตามกล่าวนี้จึงขาดซึ่งบริบททางประวัติศาสตร์อันนำสู่ความเข้าใจในต้นรากที่มาและพัฒนาการของข้อขัดแย้ง ซึ่งส่งผลต่อกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาและการกำหนดยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนเหมาะสม

หนังสือเรื่อง มองหน้า แลหลัง วิกฤตความสัมพันธ์ไทย-กัมพูชาของคุณ วชิรินทร์ ยงศิริ นักวิจัยอาวุโสของสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้สนใจศึกษาและวิจัยปัญหา ความสัมพันธ์ไทย-กัมพูชาอย่างต่อเนื่องได้ยกระดับการรับรู้และความเข้าใจต่อประเด็นปัญหาดังกล่าวจากฐานะประเด็น “เฉพาะกิจ” ขึ้นมาเป็นประเด็น “สืบเนื่องลากยาว” หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ หนังสือมองหน้า แลหลัง วิกฤตความสัมพันธ์ไทย-กัมพูชา ได้นำข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์การเมืองมาตีแผ่ให้เห็นและสัมผัสถึงความสืบเนื่องของปัญหาที่อย่างน้อยๆ จำต้องมองย้อนหรือแลหลังกลับไปเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 60 ปี

คุณวชิรินทร์ ได้ตีแผ่ให้เห็นว่าก่อนที่ความสัมพันธ์ไทย-กัมพูชาจะก้าวมาถึงสภาวะวิกฤตดังปรากฏในปัจจุบัน ไทยและกัมพูชาได้เผชิญปัญหา

ความสัมพันธ์กันมาภายใต้บริบททางประวัติศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลงไปไม่น้อยกว่า 8 บริบท ซึ่งทั้งหมดทั้งสิ้นไม่เพียงส่งผลกระทบในเชิงวิกฤตความสัมพันธ์ในแต่ละช่วงระยะเวลาของประวัติศาสตร์ที่เกิดการเผชิญหน้า แต่ยังส่งผลสืบทอด และสั่งสมเป็นความซับซ้อนจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ยังจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจร่วมกันไปว่าความต่อเนื่องและผลกระทบดังกล่าวไม่ได้เลือนหายไปจากความทรงจำของชนชั้นผู้นำกัมพูชา ขณะที่โลกแห่งการรับรู้ในสังคมไทยนั้นมิได้ซึมซับรับรู้หรือตระหนักในวิกฤตแห่งความสัมพันธ์ในระดับเดียวกับกัมพูชาเพราะปัญหาที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันถูกทำความเข้าใจและนำเสนอสู่เวทีสาธารณะอย่าง “รวบรัดตัดตอน” จำกัดกล่าวและวิเคราะห์แต่เฉพาะกรณีตามการประทุของปัญหา ซึ่งหากจะเปรียบก็เพียงเป็นส่วนปลายของภูเขาน้ำแข็งที่โผล่พ้นผิวน้ำแต่เพียงส่วนน้อย สิ่งที่คุณวัชรินทร์ได้กระทำในหนังสือ มอหงษ์ แลหลัง วิกฤตความสัมพันธ์ไทย-กัมพูชา คือการนำเสนอที่เหลือของภูเขาน้ำแข็งที่จมอยู่ใต้น้ำขึ้นมาตีแผ่ให้สาธารณชนไทยได้สัมผัสรับรู้ ก่อนรัฐนาวาไทยจะ “หลับหูหลับตา” พุ่งเข้าชน

ไม่เป็นที่สงสัยว่า หนังสือเล่มดังกล่าวนี้จะเป็นอีกแหล่งหนึ่งของศูนย์รวมซึ่งความรู้และปัญญาให้ผู้สนใจปัญหาความสัมพันธ์ไทย-กัมพูชาจะได้อาศัยศึกษาอ้างอิง เพื่อขยายขยายและก้าวล่วงข้อจำกัดกระบวนการรับรู้และเข้าใจอย่าง “เฉพาะกิจ” สู่ความลุ่มลึก ซับซ้อน และแหลมคมของปัญหาที่ทำลายต่อก้าวต่อไปของประเทศและประชาชนไทยที่ไม่อาจปฏิเสธการมีเพื่อนบ้านร้าวติดกันเช่นกัมพูชา

รองศาสตราจารย์ ดร. สุนทร ชูตินธรานนท์

ผู้อำนวยการสถาบันเอเชียศึกษา

สารบัญ

หน้า

คำนำผู้อำนวยการสถาบันเอเชียศึกษา.....	i
คำนิยมที่ปรึกษาสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย.....	iii
คำนำผู้เขียน.....	v
บทนำ	1
ประวัติความสัมพันธ์ไทยกับพม่า ในรอบ 60 ปี	5
ข้อพิพาทเหนือพื้นที่ทับซ้อน 4.6 ตารางกิโลเมตร.....	47
วันศึกที่เขาพระวิหาร 4 กุมภาพันธ์ 2554.....	64
บทสรุป	80